

Nr 510

Av fröken **Ljungberg** och fröken **Wetterström**, i *anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till vissa hjälpmedel för handikappade.*

(Lika lydande med motion nr 403 i Första kammaren)

I arbetet på att rehabilitera de handikappade spelar utvecklingen av de tekniska hjälpmedlen en mycket stor roll. Skall förbättringen i fråga om dessa hjälpmedels användbarhet kunna effektivt och gynnsamt sättas in i rehabiliteringsarbetet, måste tre villkor beaktas. Forskning och teknik måste fortlöpande sättas in på utvecklingsarbetet. Förutsättning för produktion i serier som kan ge ett något så när gynnsamt utbyte måste finnas. De handikappade måste ha möjligheter att tillgodogöra sig förbättringarna av för dem avsedda hjälpmedel. I handikappvårdens olika verksamhetsformer söker man också uppfylla sådana villkor. Man har anledning hoppas att de samfällida insatserna från det allmännas och organisationernas sida skall öka både takten och omfattningen av rehabiliteringsarbetet.

Bland åtgärder från statens sida vill vi i denna motion särskilt beakta det anslag som i socialdepartementets budget är upptaget under rubriken »Bidrag till vissa hjälpmedel för handikappade». Samtidigt som rubriksättningen successivt ändrats har storleken av anslaget ökat. Detta beror framför allt på att användningsområdet kunnat vidgas, allteftersom den tekniska utvecklingen lyckats både förbättra och förmera hjälpmedlen. Förteckningen över bidragsberättigade hjälpmedel har utökats och — från och med 1966 — ordinationsrätten vidgats. Verksamheten regleras nu genom Kungl. Maj:ts kungörelse 22/10 1965, kungl. medicinalstyrelsens cirkulär 29/9 1965 angående tillämpningen av kungörelsen och den förut nämnda hjälpmedelsförteckningen. Men så länge som anslaget utgått har dess tillämpningsområde begränsats av två bestämmelser, som visar sig bli mer och mer hindrande för dess rationella utnyttjande. Den handikappade skall behöva hjälpmedlet »av ortopediska skäl». Ett bidragsberättigat hjälpmedel skall vara »särskilt avsett för handikappad».

I den praktiska handikappvården och rehabiliteringsarbetet ter det sig föga rationellt att en person med så svåra cirkulationsrubbningsar, astmatiska besvär eller rörelsehinder på grund av ålderdomssvaghet, att behov av rullstol föreligger, inte kan få detta hjälpmedel med statsbidrag, vilket däremot utgår om behovet beror på reumatiska besvär eller förlamningar. Ett annat exempel erbjuder den för en tid sedan i pressen uppmärksammade uppfinningen av en terränggående rullstol, försedd med respirator, s.k. Permobil.

Statsbidrag kan utgå till rullstolen men inte till respiratorn, eftersom tillhandahållandet av sådan är en sjukvårdsangelägenhet. Men just kombinationen möjliggör för vissa polioskadade en relativt fri förflyttning inom begränsade områden utomhus eller i bostaden. Ett tredje exempel som illustrerar hur bestämmelserna utestänger från statsbidrag sådana kombinationshjälpmedel, där just kombinationen gör uppfinningen till ett viktigt medel i handikappvården, är sug- och blåsskrivmaskinen. Det visar sig att elektroniken bl.a. kan i kombination med vanliga hjälpmedel och maskiner nyskapa till de handikappades nytta. En person med totala extremitetsförlamningar kan med sug- och blåsskrivmaskinens hjälp lära sig skriva maskin och på så sätt få kontaktmöjligheter, som han annars är utestängd ifrån. Men till skrivmaskinen kan inte utgå statsbidrag.

Med de nu anförda exemplen vill vi hävda, att ett rationellt utnyttjande av bidraget till hjälpmedel åt handikappade inte kan tillgodoses enbart med revisioner av hjälpmedelsförteckningen. Det krävs en prövning av de principer som är fixerade genom de två ovan citerade, begränsande bestämmelserna. Prövningen måste givetvis göras ur både medicinsk och teknisk synpunkt men med beaktande framför allt av den snabba utvecklingen på forskningens och teknikens områden.

Kanske leder av oss begärd prövning till ökade anslagsbehov. Men det är ur ekonomisk synpunkt viktigast, syns det oss, att de insatser staten gör genom nu ifrågavarande anslag skall få en ändamålsenlig användning och i första hand tillgodose de svårast handikappades intressen.

Med hänvisning till vad i motionen anförts hemställer vi,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om prövning av gällande kungörelse och tillämpningsbestämmelser rörande Bidrag till vissa hjälpmedel för handikappade i syfte att avlägsna hinder för ett rationellt utnyttjande av bidraget på sätt i motionen angivits.

Stockholm den 26 januari 1967

Blenda Ljungberg (h)

Karin Wetterström (h)
